

Skepsis over for frihandel er dybt ulogisk

Børsen den 16 augusti 2017

I USA, Frankrig og mange andre lande inklusive Danmark danner der sig i disse år en ny skillelinje i politik, der ikke går mellem højre og venstre, men mellem dem, der er for frihandel og globalisering, og dem, der er imod.

De fleste danske meningsdannere fra højre til venstre ved, at international handel er central for dansk velstand og udvikling, men mange er alligevel skeptiske. Deres skepsis er ofte dybt ulogisk.

Mange meningsdannere er især bekymrede for, at øget international handel skader eksisterende industrier og fører til jobtab. Franske og tyske politikere har således argumenteret for, at man kan "tage job hjem" fra Storbritannien ved give briterne en dårlig brexit-aftale. Donald Trump har brugt samme argument som rationale for at "genforhandle" handelsaftaler.

Det er korrekt, at frihandel ofte fører til jobtab, der er umiddelbart synlige, fordi bestemte virksomheder eller sektorer ikke længere er produktive nok til at kunne konkurrere mod udenlandske virksomheder, der enten har bedre teknologi, er bedre ledede, eller er udsat for mindre skadelig politik.

Der er dog et særligt problem for dem, der derfor argumenterer for protektionisme eller andre former for politisk styring med international handel: Konsekvenserne er slet ikke anderledes, end hvis der er tale om konkurrence fra andre danske virksomheder, der har bedre teknologi eller blot er bedre ledede.

I begge tilfælde forsvinder der gamle job fra uproduktive sektorer, hvor firmaer lukker eller skærer ned. Disse jobtab er synlige, og når de skyldes international handel, påstås det ofte, at jobbene er flyttet udenlands. Det er dog en fejlslutning. De gamle job er ikke flyttet til et andet land, men er ganske enkelt væk og erstattet med andre job andre steder i Danmark. Det danske samfund som helhed har med andre ord ikke mistet job.

Det, politikere og meningsdannere ofte taler om som konsekvenser af globalisering, er med andre ord helt basale konsekvenser af gavnlig konkurrence fri for politisk styring.

De mange politikere, der argumenterer imod ureguleret frihandel, men for øget konkurrence i den hjemlige økonomi, begår derfor en mærkværdig logisk fejltagelse. Andre meningsdannere, der er for international handel, men også for hjemlige reguleringer af arbejdsmarkedet og erhvervslivet, er lige så galt på den.

Problemet er, at man ikke kan være både for og imod konkurrence og stadig virke nogenlunde ærlig eller begavet. Ser man politikere, der indtager begge synspunkter, må man enten spørge sig selv, hvis ærinde de går, eller hvor kompetente de er.

Uanset grunden er de egentlige spørgsmål, når man politisk forsøger at bremse konkurrence, altid, hvilke interesser der får den umiddelbare gevinst, hvem der betaler, og hvor stort det

samfundsøkonomiske tab er, når nogen påstår, at de "beskytter" arbejdspladser.

Christian Bjørnskov